

Nyt fra nationalparken

Kære læser

Inden længe kan vi gå på juleferie og se tilbage på et år, hvor vi har nået rigtig meget, er blevet udfordret på den virtuelle verdens indtog, og hvor vi har fået øjenene op for nye måder at arbejde på. Vores kommunikationskonsulent, Jens L. Hansen, har igen overgået sig selv og har lavet en fantastisk julekalenderkonkurrence på [Facebook](#), som i den grad har fået vores følgere til tasterne. Der er stadig præmier tilbage, så skynd dig ind og vær med i den daglige konkurrence om en flot coffee table-bog om Vadehavet eller et unikt Nationalpark Vadehavet krus fra Jytte Lygaard. Vi er nemlig i gavehumør!

Med ønsket om rigtig god læselyst og ønsket om en glædelig jul samt et godt og lykkebringende nytår - de bedste hilsner fra sekretariatet.

Nyt fra trilaterale arbejdsgrupper

Danmark, Tyskland og Holland samarbejder om at beskytte, overvåge og forvalte Vadehavet gennem det såkaldt trilaterale vadehavssamarbejde, og i november har repræsentanter fra de tre lande mødtes (virtuelt) i de to trilaterale grupper "Swimway" og "Invasive species".

Expert Group Swimway arbejder for at forbedre situationen for fisk i Vadehavet, hvilket også indbefatter monitoring, rådgivning og koordinering af projekter om fisk. Gruppen bidrager også til opdatering af [kvalitetsstatusrapporter for fisk](#) i Vadehavet.

Du kan finde mere information om arbejdet med swimway [her](#).

Et bærende element i det trilaterale samarbejde er: *"... så vidt muligt at opnå et naturligt og bæredygtigt økosystem, hvor de naturlige processer forløber uforstyrret"*. Da invasive arter har stor indvirkning på økosystemet i Vadehavet, er det vigtigt med kontinuerlig monitoring af ikke hjemhørende arter. Expert Group Invasive species arbejder ligesom Swimway-gruppen med monitoring, rådgivning, koordinering af projekter og udarbejdelse af kvalitetsstatusrapport. Seneste kvalitets-statusrapport om invasive arter finder du [her](#).

Foruden ovenstående arbejdes der med emner til den kommende vadehavsdeklaration.

Invasiv eremitkrebs fundet i Vadehavet

I den tyske del af Vadehavet har forskere opdaget en ny art, en eremitkrebs. Desværre har det vist sig at være en såkaldt invasiv art, nemlig eremitkrebse-arten [Pagurus longicarpus Say](#).

Arten er hjemhørende ved Nordamerikas østkyst, og som med mange andre invasive arter mener man, at den er kommet til Vadehavet via ballastvand fra skibe. De første individer blev fundet i 2020 ved Meldorf bugt og identiteten blev bekræftet via DNA barcoding. I 2021 blev den fundet længere nordpå ved Hallig Hooge.

Der er en publikation på vej fra Neumann H., Knebelsberger T. og Barco A, Haslob H.: "First record and spread of the long-wristed hermit crab *Pagurus longicarpus* Say, 1817 in the North Frisian Wadden Sea (Germany)".

Arten er endnu ikke fundet i Danmark.

Hedehøgen - marskens elegante rovfugl

Projekt Hedehøg er baseret på en aftale mellem Dansk Ornitologisk Forening og Miljøministeriet, men støttes også af en lang række sydjyske organisationer og myndigheder, herunder Nationalpark Vadehavet. Arbejdet med at overvåge og beskytte den sjældne rovfugl har været gennemført i regi af Projekt Hedehøg siden 2004 og kan kun gennemføres, fordi frivillige entusiaster hver sommer bruger en stor del af deres tid på projektet.

Hedehøgen overvintrer i det centrale Afrika, og her i landet yngler den kun i det sydvestlige Jylland, hvilket også omfatter Vadehavet og de tilstødende marskområder. Arten ynglede tidligere i naturlige naturtyper som heder, rørskove og andre vådområder, men har gennem nogle årtier slået sig over på hovedsageligt at yngle i dyrkede marker – ofte hvede, raps eller kulturgræs. Det har medført betydelige udfordringer for artens ynglesucces, men også for arbejdet med at passe på den! Derfor er de frivilliges registreringer af de blot 20-30 ynglepar og deres efterfølgende indsats med at lave aftaler med lodsejerne om at fraegne redeområdet, så afkommet ikke tages af rovdyr eller af høstmaskiner, af meget stor værdi.

Antallet af ynglepar i det sydvestlige Jylland var i 2021 på 22-28 par, heraf 18 sikre par, 4 sandsynlige par og 6 mulige par. Antallet af ynglepar var i 2021 omkring gennemsnittet, mens ungeproduktionen desværre var lav. Men uden beskyttelsesforanstaltningerne, havde den uden tvivl været endnu lavere. Du kan [læse projektets beretning på DOFs hjemmeside](#).

Jægernes Naturfond støtter arbejdet

Et af flagskibene på naturområdet er Nationalpark Vadehavets såkaldte [prædationsprojekt](#), der er en indsats som skal hjælpe de mange arter af jordrugende fugle, som har en ringe ynglesucces i Vadehavet. Arbejdet består i, at der i otte udvalgte områder, som ligger i eller nær ved vigtige yngleområder for ynglende ænder, vadefugle og terner, sker en målrettet regulering af fire arter af rovdyr, som i fuglenes yngletid bl.a. gerne tager for sig af fuglenes æg og unger - krage, ræv, mårhund og mink. Indsatsen gøres af frivillige jægere, som indgår i netværket, og som alle er uddannede til at foretage reguleringen ved jagt og fangst på forsvarlig vis.

En vigtig del af projektet er også at følge antallet af rovdyr i de udvalgte indsatsområder. Derfor er det med stor glæde, at Jægernes Naturfond understøtter denne aktivitet, som udmøntes gennem standardiserede punkttællinger i udvalgte indsatsområder. Tællingerne foretages om aftenen, for det er i døgnets mørke timer, at de firebenede rovdyr er mest aktive, og donationer fra Jægernes Naturfond har bl.a. bidraget til indkøbene af det tekniske udstyr til arbejdet - projektorer, natkikkerter m.v.

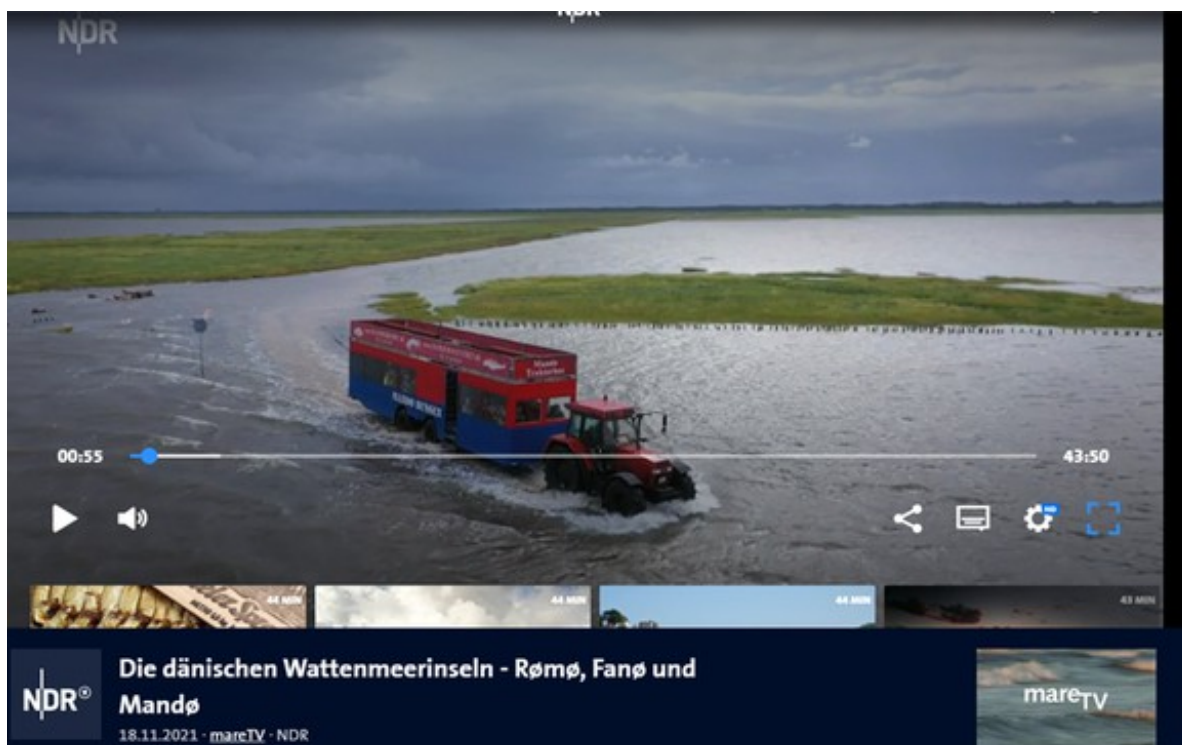
15. videnskabelige vadehavssymposium

I dagene 30. november til 3. december mødtes flere end 200 forskere og forvaltere fra Nederlandene, Tyskland og Danmark for at præsentere og diskutere den nyeste viden om UNESCO-verdensarven Vadehavet. Det skete ved [det 15. Internationale Videnskabelige Vadehavssymposium](#) (ISWSS 15), som var planlagt til at finde sted i tyske Büsum, men som tvunget af omstændighederne blev afviklet virtuelt.

De centrale emner for symposiet var fugle, havpattedyr, invasive arter, sublitorale naturtyper samt socioøkonomisk bæredygtig udvikling af vadehavsområdet. I tillæg til de forskellige præsentationer af videnskabelige resultater, diskuterede og formulerede eksperterne også en lang række anbefalinger til den fremtidige forvaltning og forskning i Vadehavet.

Klimaændringer og de tilknyttede havspejlsstigninger er blandt de største trusler mod det globalt set unikke økosystem i Vadehavet. Deres indflydelse på biodiversiteten og den geologiske dynamik i Vadehavet samt de mulige beskyttelsestiltag var i fokus på symposiet.

Resultaterne af de videnskabelige drøftelser vil bl.a. indgå som basis for den Ministerdeklaration, der skal vedtages ved den næste tripartite regeringskonference om Vadehavet, som finder sted i slutningen af 2022 i Wilhelmshaven. Her overdrager det tyske formandskab i øvrigt roret til Danmark.

Die dänischen Wattenmeerinseln...

"Vadehavsøerne Rømø, Fanø og Mandø ligger som en perletrio i den danske Nordsø." Sådan indleder den tyske tv-station sin omtale af en herlig portræt-dokumentar om det danske vadehavsområde. Udsendelsen er en del af serien 'mareTV'.

Videre hedder det i omtalen af programmet:

"Mens de to store øer Rømø og Fanø med deres tilsyneladende endeløse strande er meget populære feriemål, er Mandø en ret rolig mini-ø. mareTV tøffer gennem Vadehavet i den unikke traktorbus, hamrer hjertemuslinger ud af havbunden og ræser over stranden i tunede veteranbiler i et traditionelt racerløb."

Dokumentaren blev sendt som flow-tv på NDR 18. november, men udsendelsen er heldigvis tilgængelig online på tv-stationens hjemmeside. Så hermed en anbefaling - og [et link til tre kvarter om den danske del af Vadehavet](#).

P.S. Man kan sagtens nøjes med at nyde de mange smukke billeder, men det er en fordel, hvis man også forstår lidt tysk.

Det sker i Nationalpark Vadehavet i 2022

- 24. februar - årets første [bestyrelsesmøde](#) afholdes
- 25. februar - [Forskningsseminar](#)
- 17. marts - [Partnerdag](#)
- 23. marts - årets første [rådsmøde](#) afholdes
- 22. maj - Nationalparkdagen fejres
- 27. til 28. oktober - Verdensarvspartnerkursus

Guidede ture og arrangementer i [de kommende måneder](#) kan du blandt andet finde på vores hjemmeside.

Vidste du at:

- der er kommet nye opgaver og [faktaark på Mit Vadehav?](#)

- der er en [fødekædeleg på Mit Vadehav](#), som kan holde de mindste varme i den kolde vinter?
- du kan finde en [fotosynteseopgave på Mit Vadehav](#) til når kiselalgerne atter blomstrer op til foråret?
- vi fortæller hvilken bådtype nationalparkskipet er en kopi af [den 22. december på Facebook?](#)
- vores første nyhedsmail i det nye år kommer 20. januar og at [du kan læse alle tidligere på vores hjemmeside?](#)

Fotos: Nationalpark Vadehavet krus: Lars Roed; Snæbel: Biopix; Eremitkrebs: Nikolai Yunakov; Hedehøg: Torben Andersen; Vildttælling: Hans Knudsen; Forskere på nationalparkskipet: Red Star; Tysk tv-dokumentar: NDR; "Det sker": Alette Houman; Nationalparkskipet: Alette Houman

Nationalpark Vadehavet opbevarer din mailadresse til brug for udsendelse af nyhedsbrev og den bliver hverken videregivet til andre eller brugt til andre formål.

[Læs mere om Nationalparkens persondatapolitik](#) · [Klik her for at framelde dig](#)